

 świat młodych badaczy
Inicjatywa firmy Henkel

Przyczyna ubytków w zębach?

Henkel

Co powoduje ubytki w zębach?

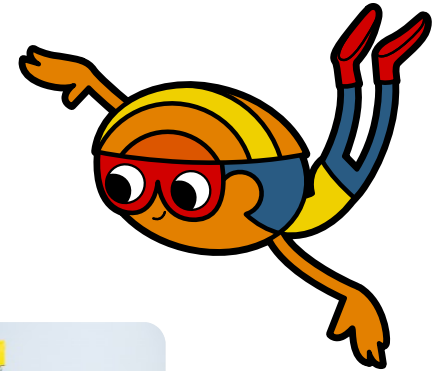
Skorupki jajek jako model zębów

Pytanie badawcze

Co powoduje ubytki w zębach? Cukier? Nie bezpośrednio. W jamie ustnej występują bakterie, które przekształcają cukier w kwas. A kwasy psują zęby. Chcemy zbadać, jak to się dzieje, ale ponieważ nie chcemy w trakcie testu zniszczyć naszych zębów, potrzebujemy czegoś w zastępstwie. W tym eksperymencie używamy skorupki od jajek. Podobnie jak zęby zawierają one wapń i są wrażliwe na kwasy. **Jak więc kwasy reagują ze skorupkami od jajek zastępującymi tutaj nasze zęby?**

Do eksperymentu będziesz potrzebować:

- około 100 ml kwasu cytrynowego
- ok. 25 g skorupki jaj
- wałek do ciasta
- woreczek do zamrażania
- dokładną wagę
- miarkę kuchenną
- lejek z filtrem do kawy
- łyżkę
- 3 puste słoiki po dżemie
- kuchenkę mikrofalową

Jak to zrobić

Krok po kroku

Rozgnieć skorupki od jajek

Włóż kilka skorupki od jajek do woreczka do zamrażania i rozgnieć je wałkiem do ciasta. Jeżeli masz tłuczek, moździerz, możesz użyć ich zamiast wałka do ciasta. Im drobniejszy proszek, tym lepiej.

Zważ dokładnie

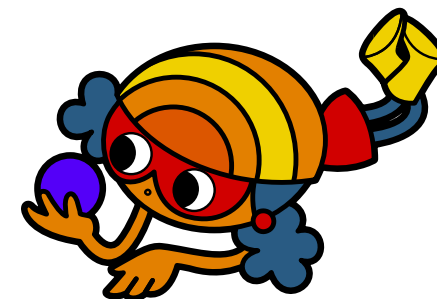
Jak najdokładniej zważ 20 g pokruszonych skorupki od jajek w słoiku postawionym na wadze. (= waga skorupki jaj przed)

Dodaj kwas cytrynowy

Dolej 100 ml kwasu cytrynowego do skorupki od jajek. Możesz odmierzyć kwas cytrynowy za pomocą miarki kuchennej. Wszystko dokładnie wymieszaj i odczekaj około 30 minut.

Co obserwujesz?

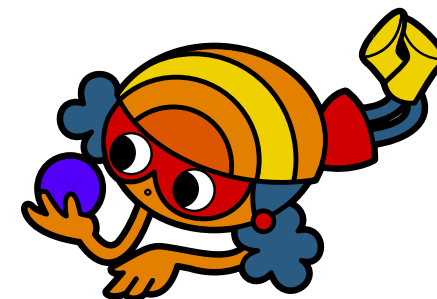
Przefiltruj

Przelej zawartość słoika przez filtr do kawy do drugiego słoika. Ciecz powinna oddzielić się teraz od ciała stałego.

Jak to zrobić

Krok po kroku

Zważ pustą szklankę

Zważ na wadze trzecią pustą szklankę i zanotuj wagę (=waga pustej szklanki). Następnie umieść filtr do kawy z wilgotnymi skorupkami jaj w szklance.

Wysusz skorupki jaj i zważ ponownie

Umieść słoik z wilgotnymi skorupkami jaj w mikrofalówce i podgrzewaj przez 5 minut, aż będą całkowicie suche. Kiedy wszystko ostygnie, zważ go ponownie. Zapisz wagę (= waga szklanki z wysuszonymi skorupkami jaj).

waga szkła z
zaschniętą
pozostałością
skorupki jajka) :
_____ g

waga pustej
szklanki :
_____ g

waga
wysuszonych
skorupek jaj:
_____ g

waga skorupek jaj
przed:
20 g

waga
wysuszonych
skorupek jaj po:
_____ g

utrata wagi
spowodowana
reakcją z kwasem
_____ g

Dodatkowe informacje

Dla rodziców i nauczycieli

Kontekst

W kursie dydaktycznym Forscherwelt "Higiena osobista" i "Zrównoważony rozwój" zajmujemy się przyczynami powstawania ubytków. Często dzieci mają błędne wyobrażenie na ten temat. Myślą, że to cukier jest bezpośrednio odpowiedzialny za próchnicę zębów. Ale tak nie jest. Bakterie w jamie ustnej wydzielają kwas jako produkt przemiany materii, który następnie uszkadza szkliwo zębów. Używając skorupki jaj jako substancji modelowej, badamy, co się dzieje, gdy kwas atakuje zęby.

Skorupki jaj jako model zębów

Kwasy atakują szkliwo zębów zawierające wapń. Skorupki jaj również zawierają wrażliwy na kwasy, zawierający wapń związek: węglan wapnia (wapno). Dlatego skorupki jaj są odpowiednie jako model zębów w tym eksperymencie. Kiedy kwasy takie jak kwas cytrynowy lub ocet działają na skorupki jaj, rozpuszczają one z czasem węglan wapnia. Prowadzi to do utraty wagi, którą można zmierzyć.

